

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2782/2021
28.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Радивоје Вучићевић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Звездара“ Београд, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3334/19 од 18.06.2021. године, у седници одржаној 28.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3334/19 од 18.06.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1406/16 од 13.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се као незаконита пониште решење тужене број ... од ...2016. године и одлука Управног одбора тужене број ... од 08.06.2016. године, као и да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад и распореди на радно место медицинске сестре у групи. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 159.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.06.2019. године као дана пресуђења до коначне исплате, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3334/19 од 18.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1406/16 од 13.06.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

У правноснажно окончаном поступку утврђено је да је тужила у спорном периоду била у радном односу на неодређено време код тужене предшколске установе и да је била распоређена на пословима у ..., групи „ОЈ ...“. Оспореним решењем директора тужене број ... од ...2016. године, донетим по спроведеном дисциплинском поступку, тужила је оглашена кривом за извршену повреду забране прописане чланом 45. ст. 5. и 6. Закона о основама система образовања и васпитања, па јој је у вези са критичним догађајем од 17.03.2016. године изречена мера престанка радног односа. Из образложења оспореног решења од 18.05.2016. године произлази да је дана 17.03.2016. године око 15:00 часова у купатилу „ОЈ ...“ (које користе деца јасленог узраста) затечено дете Ф.Ј. (рођен 2013. године) како седи на ноши у просторији сам и са извученим рукавима његове дуксерице преко руку везаним у чвор другом резервном мајцом услед чега је онемогућено његово слободно кретање, да је дете тада плакало на ноши, да га је ту затекла самог и уплаканог мајка другог детета која је због физиолошких потреба свог детета ушла у купатило, да је о томе одмах обавестила заменика руководиоца вртића, да је дете у истом таквом положају потом затекла и запослена ББ, да је дечака Ф.Ј. (свезаних рукава) ту оставила тужила која је отишла у другу просторију како би узела нову пелену за дечака и да је била одсутна до 15:10 часова, да су врата те друге просторије била затворена у односу на купатило где је дете остављено само на ноши са свезаним рукавима, да је дете зато негодовало и протестовало кењкањем и плакањем, да је тужила изјавила да напред описаном радњом није хтела да казни дете него да везивањем руку обезбеди дете и да га спречи да дира садржај ноше (чему је дечак био склон), да су по мишљењу послодавца описане радње физичког везивања детета тог узраста без сумње врста насилног понашања тужиле према детету, да је њој као медицинској сестри дете поверено на негу и чување а не на преваспитавање, да су описане штетне радње могле довести до потенцијалног телесног повређивања детета а оно је пак своје негодовање због везивања и непристајања на то изразило плачем, те да све наведено несумњиво указује да је критичног дана дошло до тренутног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства дечака Ф.Ј, с обзиром на његов узраст. Оспорено решење је потврђено одлуком Управног одбора тужене од 08.06.2016. године, донетом по приговору тужиле. О критичном догађају је наредног дана било извештавано и исти је био пропраћен преко средстава јавног информисања. У свом исказу тужила је појаснила да је спорном приликом дечака оставила на ноши у купатилу јер му је чичак на пелени пукао, па је отишла у суседну просторију да узме другу пелену где се задржала пар минута, да је тај дечак био склон да дира гениталије и садржај ноше па су му на одећи остајали понекад трагови физиолошких садржаја из ноше, те да је зато рукаве његове дуксерице извукла и резервном мајцом причврстила рукаве да не би

дирао садржај из ноше. Тужила ни у дисциплинском поступку, ни у свом исказу није негирала да је спорном приликом извукла рукаве дететове дуксерице и везала их потом резервном мајцом, с тим да је оспорила да се њене радње могу квалификовати као неки од облик насиља према детету.

Код овако утврђеног чињеничног стања, према становишту Врховног касационог суда, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован.

Одредбом члана 45. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 (Аутентично тумачење), 68/2015, 62/2016 (Одлука УС), који је важио у време спорног догађаја, је било прописано да је у установи забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање деце и ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба деце и ученика или запослених. Према ставу 5. истог члана, под физичким насиљем, у смислу става 1. овог члана, сматра се: физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа; свако понашање које може довести до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; насилно понашање запосленог према деци, ученицима или другим запосленим, као и ученика према другим ученицима или запосленим. Према ставу 6. истог члана, под психичким насиљем, у смислу става 1. овог члана, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета и ученика или запосленог.

Према одредби члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да су се у конкретном случају стекли услови за отказ уговора о раду тужилји због тога што је тужила својом кривицом повредила забрану изричито прописану цитираним чланом 45. ст. 5. и 6. Закона о основама система образовања и васпитања, имајући у виду да је као дугогодишњи радник тужене и ... с великим искуством у раду са децом јасленог узраста, морала бити свесна свог забрањеног поступања и понашања мад мал. Ф.Ј. и да то није у његовом најбољем интересу, као и последица које могу из истог да проистекну, а нарочито да је морала бити свесна да било какво везивање детета, па и везивање рукава дуксерице детета резервном мајцом, у узрасту од 3 године нема оправдавајућих и извињавајућих околности, као и да такво понашање над мал. дететом, које има карактер присиле, може оставити нежељене последице на психички и емоционални развој детета у виду страхова и анксиозности, те да се мал. дечак критичном приликом могао и физички повредити у напору да се ослободи стега и устане са ноше.

Тужила није негирала да је спорном приликом извукла рукаве дететове дуксерице и резервном мајцом их везала, а те радње су, уз уважавање околности конкретног случаја, правилно оквалификоване као насиље према детету које је цитираним одредбом члана 45. став 1. Закона о основама система образовања и

васпитања изричито забрањено, па је оспореним решењем тужиљи законито престао радни однос.

Сагласно изложеном, правилно је одбијен и захтев тужиље за враћање на рад, јер изостанак правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленој незаконито престао радни однос, искључује и основаност захтева за њену реинтеграцију, применом члана 191. став 1. Закона о раду.

Врховни касациони суд је ценио наводе ревизије, па је нашао да се ревизијом првенствено указује на погрешно утврђено чињенично стање, што није разлог за ревизију у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Имајући у виду све изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић